

Анотація на вибіркoву навчальну дисципліну «Основи педагогічного спілкування»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*

Спеціальність *013 Початкова освіта*

Освітньо-професійна програма *Початкова освіта*

Кількість кредитів – 5

Рік підготовки 2, семестр – 4

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: **Кухта Марія Іванівна**, кандидат педагогічних наук, доцент; e-mail: mariya.kukhta@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Актуальність навчального курсу «Основи педагогічного спілкування» передусім пов'язана з характерною для національної дидактики і теорії виховання тенденцією до посилення комунікативної спрямованості навчально-виховного процесу й пріоритетністю комунікативного аспекту в реформуванні сучасної початкової школи. Це вимагає від студентів – майбутніх учителів і агентів змін Нової української школи – здатності до організації навчального процесу на засадах партнерських, рівноправних, суб'єкт-суб'єктних стосунків з учнями і поступового викорінення авторитарних методів педагогічної взаємодії в реформованих закладах освіти різних рівнів. Ця здатність формується на основі практичного опанування комунікативними технологіями, спрямованими на розвиток педагогічного мислення, педагогічної майстерності, особистісної розкутості й комунікативної гнучкості у вирішенні освітніх завдань.

2. Метою викладання навчальної дисципліни «Основи педагогічного спілкування» є ознайомлення студентів із системою наукових знань про спілкування як соціально-психологічне явище і технологіями їх практичного застосування в педагогічному процесі Нової української школи.

Завдання курсу:

- засвоєння знань про закономірності, механізми, прийоми і засоби ефективної педагогічної взаємодії;

- формування комунікативних, інтерактивних і перцептивних умінь і навичок міжособистісної взаємодії та особливостей їх використання в педагогічному процесі початкової школи;

- усвідомлення специфіки педагогічного дискурсу початкової школи і розвиток навичок фасилітативного педагогічного спілкування на основі відповідних комунікативних технік (підтримки, сприяння тощо);

- набуття досвіду професійного педагогічного спілкування на основі опанування комунікативними технологіями в процесі професійно-педагогічного тренінгу;

- розвиток педагогічного мислення й усвідомлення спілкування як засобу професійного саморозвитку.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Основи педагогічного

спілкування» студенти ознайомляться із засобами вербального і невербального спілкування; з основними рівнями процесу спілкування: комунікації, інтеракції, перцепції; з механізмами спілкування: рефлексія, ідентифікація, наслідування, емпатія; прийомами і засобами педагогічної взаємодії і специфікою їх застосування в педагогічному процесі початкової школи. Оскільки дисципліна має практичне спрямування, то шляхом виконання тренінгових завдань і вправ студенти-бакалаври набудуть комунікативних, інтерактивних, перцептивних і риторичних навичок педагогічного спілкування; опанують способи активного й пасивного слухання, техніки релаксації й медитації для запобігання емоційного вигорання.

4. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати і вміти:

- знати закономірності, механізми, прийоми і засоби ефективної педагогічної взаємодії на рівні «учитель – учень»;
- орієнтуватися в стильових відмінностях спілкування та особливостях суб'єкт-суб'єктної взаємодії в педагогічному процесі початкової школи;
- набути комунікативних, інтерактивних, перцептивних умінь і навичок педагогічної взаємодії;
- застосовувати риторичні навички у викладацькій діяльності та веденні дискусії з освітніх проблем;
- володіти типовими мовленнєвими шаблонами, характерними для педагогічного дискурсу початкової школи;
- використовувати методи самодіагностики комунікативності як провідної педагогічної якості і планувати процес індивідуального самонавчання і саморозвитку;
- розуміти роль спілкування у власному професійному становленні й саморозвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача. К., 2007.
2. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація. К., 2006.
3. Дербеньова А.Г., Кунцевська А.Г. Тренінги з розвитку комунікативності вчителів. Харків: видавнича група «Основа», 2009. 191 с.
4. Джонсон Д.В. Удосконалення вміння спілкуватись. Практична психологія та соціальна робота. 2004. № 9 (66). С.18 – 35.
5. Долинська Л. В., Уварова Ю. В. Формування стильових особливостей педагогічного спілкування у майбутніх учителів. К., 2005.
6. Зубенко Л. Г, Немцов В. Д. Культура ділового спілкування. К., 2000.
7. Орбан-Лембрик Л.Е. Спілкування як соціально-психологічний феномен. 36. наук, праць: філософія, соціологія, психологія. Івано-Франківськ, 2003. Вип. 8. Ч. 2. С.97 – 102.
8. Лутаєва Т.В., Кайдалова Л.Г. Педагогічна культура: навчальний посібник. Харків: НФаУ, 2013.
9. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика: Навч. посіб. Київ: Вища шк., 2003.
10. Микитюк І. Педагогічна культура вчителя в контексті сучасної культурно-освітньої ситуації. Вища школа. 2009. № 4. С. 93 – 101.
11. Уварова Ю. В. Особистісні детермінанти формування стилю педагогічного спілкування у майбутніх учителів: Автореф. дис. канд. психол. наук. К., 2005.